

BELEDİYE MECLİS ÜYESİ İÇİN KISA REHBER

İbrahim Kapaklıkaya

Nisan 2019

* Bu kısa bilgilendirme notu
Sn. İbrahim Kapaklıkaya tarafından
Marmara Belediyeler Birliği için
hazırlanmıştır. Sn. Kapaklıkaya'ya
teřekkür ederiz.

Marmara Belediyeler Birliği

Sandemir Mah.
Ragıp Gümüşpala Cad. No: 10
Eminönü 34134
Fatih-İstanbul/TÜRKİYE
T: +90 (212) 402 19 00
F: +90 (212) 402 19 55
info@mbb.gov.tr
www.marmara.gov.tr

/marmarabb

/marmarabb

/marmaraTV

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
1- Belediye Meclis Üyesi Ne Zaman ve Nasıl Göreve Başlar?.....	7
2- Belediye Meclis Üyesine Kimlik Verilir mi?	7
3- Belediye Meclis Üyesinin Mal Bildiriminde Bulunması Gerekli midir? Ne Zaman Yenilenir?	7
4- Mal Bildiriminde Nelerin Beyan Edilmesi Gerekir?.....	7
5- Meclis Üyesi Mal Bildiriminde Bulunmazsa Ne Olur?.....	8
6- Meclis Üyesinin Göreviyle İlgili Herhangi Bir Kısıtlama Var mıdır?	8
7- Meclis Üyesi Sosyal Güvenlik Kurumu ile İlişkilendirilir mi?	8
8- Meclis Üyesine Yapılacak Ödemeler Nelerdir?.....	9
9- Belediye Meclis Üyesi Silah Taşıma Ruhsatı Alabilir mi?.....	9
10- Meclis Üyesinin Meclis Toplantılarına Katılması Zorunlu mudur?.....	9
11- Meclis Üyesi Devamsızlık Yaparsa Ne Olur?	10
12- Meclis Üyeliği Görevi Ne Zaman Sona Erer?	10
13- Meclisin İlk Toplantısı Ne Zaman Yapılır ve İlk Toplantıda Hangi Seçimler Yapılır?.....	11
14- Encümen Üyeliğine Seçim Nasıl Yapılır?.....	11
15- Mecliste Hangi Komisyonlar Kurulur? Komisyonlar Nasıl Kurulur?.....	11
16- Meclis Toplantılarının Gündemi Nasıl Belirlenir?	12
17- Meclis Üyeleri Gündeme Madde Önerebilirler mi?.....	12
18- Bir Meclis Toplantısı Nasıl Başlar? Nasıl Sürer? Nasıl Biter?	12
19- Meclis Toplantılarında Oylama Nasıl Yapılır? Gizli Oylama Mümkün müdür?	13
20- Meclis Toplantıları Halka Açık mıdır? Gizli Toplantı Yapılabilir mi?	14
21- Meclis Kararları Nasıl Kesinleşir? Başkan Meclis Kararını Geri Gönderebilir mi?	14

22- Mülki İdare Amirinin (İlçede Kaymakam, İlde Vali) Meclis Kararlarını Onay Yetkisi Var mı? Kararları Geri Gönderebilir mi?	14
23- Meclis Kararları Nasıl Duyurulur?	15
24- Meclis Üyeleri Belediye Başkan Yardımcısı Olabilir mi? Olursa Maaşı Nasıl Belirlenir?	15
25- Belediye Meclis Üyesi Belediye Şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Görevlendirilebilir mi?	16
26- Belediye Meclisinin Görev ve Yetikleri Nelerdir?	16
27- Belediye Meclisi Belediye Başkanını hangi yollarla denetleyebilir?	19
28- Faaliyet Raporu Nasıl Oylanır ve Kabul Edilmemesi Halinde Ne Olur?	19
29- Meclis Üyeleri Belediye Başkanı Hakkında Gensoru Verebilir mi?	19
30- Belediye Meclisi Belediye Bütçesini Onaylamazsa Ne Olur?	20
31- Belediye Meclisi Hangi Hallerde Belediye Başkanı veya Belediye Başkan Vekili Seçer?	20
32- İçişleri Bakanı Belediye Meclis Üyelerini Görevden Alabilir mi?	21
33- Terör Veya Terör Örgütlerine Yardım ve Yataklık Suçu Dışında İçişleri Bakanı Meclis Üyelerini Görevden Uzaklaştırabilir mi?	21
34- Belediye Meclisi Hangi Hallerde ve Hangi Makam Tarafından Feshedilir?	21
35- Belediye Meclisinin İmar Planlarıyla İlgili Görevleri Nelerdir?	22
36- Belediye Meclis Üyelerinin Verdikleri Kararlardan Dolayı Cezai Sorumluluğu Var mıdır?	22
37- Belediye Meclis Üyesi Göreviyle İlgili Suç İşlerse, Nasıl Soruşturulur?	23
38- Denetim Komisyonu Nedir? Kaç Üyeden Oluşur? Ne kadar Süreyle Görev Yapar?	23
39- Denetim Komisyonu Belediyenin Hangi İş ve İşlemlerini Denetler?	23
40- Denetim Komisyonu Nerede ve Nasıl Çalışır? Personel Görevlendirebilir mi?	24
41- Denetim Komisyonu Raporunu Nereye Verir? Suç Tespit Ederse Ne Yapar?	24
42- Belediye Meclis Üyeliği Görevi Sona Erdikten Sonra, Devam Eden Bir Sorumluluk Var mıdır?	24
SONSÖZ	24

ÖNSÖZ

Demokrasi yerel yönetimlerde başlar. Belediye meclis üyeleri yerel demokrasinin en önemli aktörleri olarak, yerel mecliste beldelerinin geleceğini, insanların refahını, hayat düzeyinin yükseltilmesini etkileyecek kararlar alırlar.

Türkiye’de yerel yönetim birimleri; İl özel idareleri, belediyeler ve köyler iken, büyükşehir belediyelerinin yaygınlaşmasıyla aslında tek bir yerel yönetim türüne yalnızca belediyelere dönüşmeye başlamıştır. Buna göre belediye meclis üyeleri, aslında ülkemizin birçok ilindeki tek yerel meclisin üyeleridir.

Her gün muhatap oldukları vatandaşların her türlü sorununu ve ihtiyaçlarını bilen, onlara yerel ölçekte çözümler bulabilecek bir konumda olan belediye meclis üyelerimizin, mevzuatla belirlenen görev ve yetkilerini bilerek görevlerine başlamaları elbette çok önemlidir.

Bu rehberin amacı da yeni başlayan belediye meclis üyelerimize görevleri, yetkileri ve sorumlulukları ile haklarını kısaca anlatarak yol göstermektir. Bu amaca uygun olarak teorik hiçbir tartışma ve değerlendirmeye girilmemiş ve yalnızca pratikte karşılaşılabilecek ve bilinmesi gereken kurallara yer verilmiştir.

Kullanım kolaylığı açısından rehber, soru cevap şeklinde hazırlanmıştır. Yeni seçilmiş veya bilgilerini tazelemek isteyen tekrar seçilmiş belediye meclis üyelerimizin yoluna ışık tutacağını umuyoruz. Bu arada küçük bir hatırlatma da yapmak isteriz: Türkiye mevzuatın en hızlı değiştiği ülkelerden birisidir. Bu nedenle meclis üyelerimize 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu başta olmak üzere, kendilerini ilgilendiren mevzuatı zaman zaman tekrar gözden geçirerek bilgilerini taze tutmalarını öneriyoruz.

**BELEDİYE MECLİS
ÜYESİ İÇİN KISA
REHBER**

1- Belediye Meclis Üyesi Ne Zaman ve Nasıl Göreve Başlar?

Belediye meclis üyesi, mazbatasını aldığı anda, mazbatasıyla birlikte belediye başkanlığının meclis işlerini yürüten yazı işleri müdürlüğüne gelip mazbatanın bir örneği ile birlikte, talep edilen diğer belgeleri vererek göreve başlar.

Zaten seçim sonuçlarının ilan edilmesinden sonraki gün başlamak üzere beşinci gün belediye meclisi belediye başkanı tarafından toplantıya çağrılır. Aslında yeni meclis üyesinin göreve başlama tarihi de o toplantı olacaktır.

2- Belediye Meclis Üyesine Kimlik Verilir mi?

Meclis üyesinin mazbatasını ibraz etmesinden sonra istenecek ikametgâh, fotoğraf, mal beyanı yazı işleri müdürlüğüne ibraz edilir. Belediye başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliğine yazı yazmak suretiyle, Meclis Üyesi kimliği ve rozeti Birlik tarafından gönderilir.

3- Belediye Meclis Üyesinin Mal Bildiriminde Bulunması Gerekli midir? Ne Zaman Yenilenir?

3628 sayılı Kanun'un 2. maddesine göre her tür seçimle işbaşına gelen kamu görevlileri mal bildiriminde bulunmak zorundadır. Bu mal bildiriminin seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde verilmesi gerekir.

Sonraki dönemde sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda ilk iki ay içinde yenilenir.

Ayrıca kendileri, eşleri ve velayeti altındaki çocuklarının mal varlıklarında önemli bir değişiklik olduğunda (yani genel idare hizmetleri sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki şube müdürüne ödenen net aylığın beş katından fazla değer ve tutara) yeni edindikleri mal, hak, gelir, alacak ve borçlara münhasır olmak üzere bir ay içinde ek mal bildirimini verilmesi gerekir.

4- Mal Bildiriminde Nelerin Beyan Edilmesi Gerekir?

Meclis üyelerinin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan:

- » Taşınmaz malları (arsa ve yapı kooperatif hisseleri dâhil),
- » Para ve para hükmündeki kıymetli kâğıtları,
- » Hisse senedi ve tahvilleri,
- » Altın ve mücevheratı,
- » Her türlü kara, deniz ve hava taşıt araçları, traktör, biçer-döver, harman makinası ve diğer ziraat makinaları, inşaat ve iş makinaları, hayvanlar, koleksiyon ve ev eşyaları ile diğer taşınır malları,

- » Hakları,
- » Alacakları,
- » Borçları,
- » Gelirleri, mal bildirimine konu teşkil eder.

Bu mal, hak, alacak, borç ve gelirlerin ayrı ayrı toplam değerleri tek kalem halinde gösterilir.

Mallar, mal bildirimi tarihindeki değerleri esas alınmak suretiyle beyan olunur.

5- Meclis Üyesi Mal Bildiriminde Bulunmazsa Ne Olur?

Belirtilen süreler içinde mal bildiriminde bulunmayanlara, bildirim verileceği mercilerce yazılı olarak ihtarında bulunulur. Bu ihtar, ilgisine Tebliğat Kanunu hükümlerine göre tebliğ olunur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren bir ay içinde bildirimde bulunmayanlar hakkında gerekli işlem yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Mahkeme tarafından üç aya kadar hapis cezası verilir.

Ayrıca gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlara altı aydan üç yıla kadar, haksız mal edinene üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu arada mal bildirimleri gizlidir ve saklamakla yükümlü olan kişiler açıklarsa onun da üç yıldan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması gerekir.

6- Meclis Üyesinin Göreviyle İlgili Herhangi bir Kısıtlama Var mıdır?

İki temel kısıtlama bulunmaktadır:

- » Belediye meclis üyeleri münhasıran kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ile evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamaz. (Burada eş unutulmuş.)
- » Meclis üyeleri görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez (taşeronluk dâhil), komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz. Belediyeye karşı taahhüde girme niteliğinde olmayan her türlü ticaret ve mesleği yapabilir.

7- Meclis Üyesi Sosyal Güvenlik Kurumu ile İlişkilendirilir mi?

Belediye Meclis üyesinin görevi süreklilik arz eden, tam zamanlı bir kamu hizmeti niteliğinde olmadığından, belediyenin kadrolu memuru statüsünde değildir. Bu yüzden Belediye Başkan Yardımcısı olarak görevlendirilen meclis üyeleri hariç olmak üzere, diğer meclis üyelerinin SGK girişi yapılmaz. Dolayısıyla bu çerçevede sağlık yardımı ve diğer

sosyal haklardan yararlanamaz.

8- Meclis Üyesine Yapılacak Ödemeler Nelerdir?

Meclis üyelerinin alacakları tek ücret huzur hakkıdır. Huzur hakkı miktarı meclis ve komisyon toplantılarına katılacakları her gün için belediye başkanının aylık brüt ödeneğinin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenir. 2019 yılı için bu rakam oturma başına net 167,81 TL'dir.

Ancak aynı gün hem meclis hem de komisyon toplantısı varsa ikisi için ayrı ayrı değil, tek huzur hakkı ödenir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı da meclis ve komisyonların kaunla belirlenmiş en fazla toplantı günü sayılarıyla sınırlıdır.

Buna göre meclisin toplantı süreleri normalde en fazla 5 gün, bütçe görüşmelerine rastlayan ayda ise en çok 20 gündür.

İmar komisyonu en fazla 10 işgünü, diğer komisyonlar ise 5 işgünü toplanabilir.

Denetim komisyonunun çalışma süresi ise en fazla 45 gün olabilir.

Encümen üyesi seçilen meclis üyeleri ise belediyenin nüfusuna göre değişen gösterge rakamının devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek alır. Örneğin nüfusu 200.000'in üzerinde olan belediyelerde 2019 yılı için bu rakam net 825,13 TL'dir.

Alınacak aylık tutarlar bu toplantıların gün sayısına göre belirlenecektir. Toplantıya fiilen katılıp, hazirun listesini imzalamamış üyeye huzur hakkı ödenmez.

9- Belediye Meclis Üyesi Silah Taşıma Ruhsatı Alabilir mi?

6136 sayılı Kanun'da belediye başkanları, köy ve mahalle muhtarları ile il genel meclis üyelerine silah taşıma ruhsatı verilebileceği hükme bağlanmışken, belediye meclis üyeleri için böyle bir hak tanınmamıştır.

Ancak Uygulama Yönetmeliği'nin 7/a maddesi uyarınca "Yaptıkları iş, sosyal, ekonomik, kültürel ve mesleki faaliyetleri ya da buldukları yer ve zaman itibarıyla can güvenliklerinin ciddi ve harici tehdit ve tehlikelere maruz kalacağı kuvvetle muhtemel olduğu anlaşılan Türk vatandaşları ile karşılıklılık esasına göre ülkemizde çalışma ve ikamet izni sahibi yabancı uyruklu şahıslara" İçişleri Bakanı tarafından (yetki devri yapıldığı için il valisi tarafından) can güvenliği nedeniyle taşıma ruhsatı verilme yetkisi belediye meclis üyelerini de kapsar. Takdir tamamen il valisine aittir.

10- Meclis Üyesinin Meclis Toplantılarına Katılması Zorunlu mudur?

Belediye Meclis üyelerinin haklı mazeretleri olmadıkça toplantılara katılmaları gerekir. Ancak hastalık, seyahat veya başka bir mazeretleri nedeniyle toplantıya katılamayacak-

larsa, meclis başkanlığına bir dilekçe göndermeleri ve meclisin de bu mazeretleri nedeniyle oylama yoluyla onları izinli sayması gerekir.

11- Meclis Üyesi Devamsızlık Yaparsa Ne Olur?

Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısından fazlasına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğu ile belediye meclisi tarafından karar verilir.

12- Meclis Üyeliği Görevi Ne Zaman Sona Erer?

Meclis üyeliği şu hallerde sona erer:

- » Belediye meclis üyeliğine seçilme yeterliliğinin kaybedilmesi halinde, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verilir.
- » Bu şartların bazıları aslında seçilme yeterliliğine haiz olunmadığı halde seçimden sonra bu durumun anlaşılmasıyla, bazıları da sonradan ortaya çıkacak durumlarla ilgili olup 2839 sayılı Kanun'da şu şekilde sayılmaktadır:
 - » İlkokul mezunu olmayanlar,
 - » Kısıtlılar,
 - » Askerlikle ilişkisi olanlar,
 - » Kamu hizmetinden yasaklılar,
 - » Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
 - » Affa uğramış olsalar bile; 1. basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,
 - » 2. Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,
 - » 3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,
 - » 4. Türk Ceza Kanunu'nun 536. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537. maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.
- » İstifa halinde meclis üyeliği, istifa dilekçesinin belediye başkanına sunulup, başkan tarafından da meclise sunulmasıyla sona erer.

» Ölüm halinde doğal olarak kendiliğinden sona erer.

» Meclisin feshi halinde sona erer.

13- Meclisin İlk Toplantısı Ne Zaman Yapılır ve İlk Toplantıda Hangi Seçimler Yapılır?

Meclis, mahalli idareler seçim sonuçlarının ilanını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Başkanın toplantıya katılmaması halinde en yaşlı üye toplantıya başkanlık eder. Başkan tarafından meclisin en genç iki üyesi geçici kâtip olarak davet olunur. Başkanlıkça yoklama yapılarak salt çoğunluğun mevcut olduğu tespit edildikten sonra meclis birinci ve ikinci başkan vekilleri ile iki katip üyeyi ve iki yedek katip üyeyi gizli oyla seçer. Bu kişiler iki yıllığına seçilir. İki yıl sonra aynı ayda tekrar seçilen başkanlık divanı seçime kadar görev yapar.

Her meclis üyesinin bu seçimlerde 1. başkan vekili, 2. başkan vekili, 2 katip üye adayının ismini yazarak oy vermesi gerekir. Daha fazla sayıda isim yazılırsa oy pusulası geçersiz sayılır.

14- Encümen Üyeliğine Seçim Nasıl Yapılır?

Belediye meclisi seçimden sonraki ilk toplantısında nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde üç encümen üyesini, diğer belediyelerde iki encümen üyesini, gizli oyla gelecek yılın aynı ayına kadar görev yapmak üzere seçer. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir. Seçilecek üye sayısından fazla üye adı yazılan pusula iptal edilir. Eşitlik halinde oylama tekrarlanır. Eşitlik bozulmazsa kura çekilir. (Burada yönetmelikte ilk oylamada eşitlik çıkması halinde kura çekileceği belirtiliyorsa da, 5393 sayılı Kanun'un 22. maddesinde gizli oylamada eşitlik çıkması halinde oylamanın tekrarlanacağı, yine eşitliğin bozulmaması durumunda kura çekileceği hükmü yer almaktadır. Mevzuat hiyerarşisinde kanun hükmü yönetmelikten üstün olduğundan, Kanun hükmüne uyulacaktır).

15- Mecliste Hangi Komisyonlar Kurulur? Komisyonlar Nasıl Kurulur?

Belediye meclisinde plan ve bütçe komisyonu ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur. Ancak bunlar dışında da en az üç en fazla beş üyeden oluşacak başka komisyonlar kurulabilir. Büyükşehir belediyelerinde ise plan ve bütçe, imar ve bayındırlık, çevre ve sağlık, eğitim, kültür, gençlik ve spor ile ulaşım komisyonlarının kurulması zorunludur.

Komisyonlar her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur. Burada basit orantı yöntemi yeterlidir. (Partinin Üye Sayısı: toplam üye sayısı = oran bulunur. Sonra bu oran 5 ile çarpılarak partilerin komisyondaki üye sayıları bulunur).

Komisyonlar için siyasi parti grupları aday gösterebileceği gibi, partili üyeler de kendi partilerinden aday olabilir. Birden fazla komisyonda görev almak mümkündür.

Komisyonlar, meclis kararıyla belirlenmek üzere en fazla bir yıllığına görev yapar. Tekrar seçilmek mümkündür.

16- Meclis Toplantılarının Gündemi Nasıl Belirlenir?

Her ayın ilk günündeki belediye meclis gündemi belediye başkanı tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur.

17- Meclis Üyeleri Gündeme Madde Önerebilirler mi?

Her ayın ilk toplantısında belediye başkanı ve meclis üyeleri belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Ancak bu önerinin gündeme alınabilmesi için toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kabul edilmesi gerekir. Eğer bu öneriler imar ve bütçe konuları dışındaki konularda ise, yine katılanların salt çoğunluğunun kabul etmesi halinde, komisyonlara havale edilmeksizin karara bağlanabilir.

18- Bir Meclis Toplantısı Nasıl Başlar? Nasıl Sürer? Nasıl Biter?

Başkanlık divanı yerini aldıktan sonra başkan (veya yoksa 1. başkan vekili, o da yoksa 2. başkan vekili) yoklama yaptırır; toplantı yeter sayısının olduğu anlaşıldığı takdirde birleşimi açar. Gündeme geçilmeden bir önceki birleşimde alınan kararlara ilişkin tutanakta maddi hata bulunması durumunda, hata meclis kararı ile düzeltilerek başkanlık divanınca imzalanır.

Başkan gündeme geçilmeden önce meclise sunulacak konular varsa bildirir, meclis başkanlığına hitaben verilmiş olan dilekçeleri kabul eder ve meclise sunar.

Üyelerin gündem dışı konuşma isteği yazılı olarak başkana bildirilir. Söz verip vermemek ve söz verildiğinde süresini ve zamanını belirlemek yetkisi başkana aittir.

Gündem konusunda ve usul hakkında leh ve aleyhte olmak üzere birer üyeye söz verilir. Yapılacak konuşmalar en fazla on dakika ile sınırlıdır.

Daha sonra gündem maddeleri sırası ile okunur ve görüşülür. Gündem sırasında değişiklik yapılmasına, başkan veya üyeler tarafından yapılan teklifler üzerine gündeme madde ilave edilmesine meclisçe karar verilir. Ancak Büyükşehir Belediye Meclisine ilçe belediye meclislerinden gelen kararlar ile belediyenin birimlerinden ve bağlı kuruluşlarından gelen talepler toplantı sırasında başkan tarafından gündeme eklenir.

Görüşmelerde konuşmak için önceden başkanlıktan söz istenir. İhtisas komisyonuna ve siyasi parti gruplarına söz almada öncelik tanınır. Siyasi parti gruplarına üye sayısı en çok olandan başlamak suretiyle; üyelere söz isteme sırasına göre söz verilir. Bütçe görüşmesinde komisyon raporu okunduktan sonra üyelere söz verilir.

Meclisteki konuşmalar başkana hitaben yapılır. Başkan her zaman söz hakkına sahiptir.

İhtisas komisyonları ve siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar 20'şer dakika, üyelerin konuşmaları ise 10 dakika ile sınırlıdır. Bütçe ve program görüşmelerinde parti grupları için bu süreler iki kat olarak uygulanır. Meclis, bu sürelerin değiştirilmesine karar verebilir. Görüşmelerin yeterli olduğu meclisçe kabul edildiği takdirde başka üyeye söz verilmez.

Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağlamakla yükümlüdür. Meclis görüşmeleri sırasında söz alan üyenin konu dışına çıkması, kişiliğe dokunur söz söylemesi, diğer üyelerin hatibin sözünü kesmesi ve meclisin düzenini bozacak davranışta bulunması yasaktır. Buna aykırı davranan üyeler, başkan tarafından uyarılır, buna rağmen davranışlarında ısrar eden üye başkanın talimatıyla görevliler tarafından meclisten çıkarılır.

Meclis görüşmeleri sırasında sükûnetin bozulması durumunda başkan tarafından ilgililere ihtarda bulunulur. Görüşmelere devam edilemeyeceğinin anlaşılması halinde başkan oturuma ara verebileceği gibi görüşmeleri bir sonraki birleşime erteleyebilir.

19- Meclis Toplantılarında Oylama Nasıl Yapılır? Gizli Oylama Mümkün müdür?

Mecliste oylama usulleri gizli, işaretle ve açık oylama olmak üzere üç türdür. Üyeler oylarını bizzat kullanırlar. Ancak, gizli oy kullanmaya fiziki bakımdan engelli olanlar tayin edecekleri kişiler eliyle oy kullanabilirler.

Gizli oylama; meclis üyelerinin oy pusulasına seçeceği kişi veya kişilerin adlarını ya da bir teklif hakkında kabul, çekimser veya ret yazıp, tanıtıcı hiçbir işaret koymadan sandığa atmasıdır.

Gizli oylamalarda kullanılacak oy pusulaları zarfla birlikte başkanlıkça mühürlü şekilde düzenlenir. Oylama bittikten sonra kâtip üyeler tarafından sandıktan çıkan zarflar sayılır ve üye sayısından fazla olmadığı tespit edildikten sonra açılır. Oy pusulaları sayıldıktan sonra, başkanlık divanı tarafından sonuç açıklanır. Oylarda eşitlik halinde oylama bir defa daha tekrarlanır; yine eşitlik olursa meclis başkanınca kuraya başvurulur. Kura çekimi, birbirinin aynı olan ve üzerinde adlar yazılı bulunan kâğıtlar bir torbaya konularak meclis başkanı tarafından çekilmek suretiyle yapılır. Torbadan çekilen isim kazanmış olur.

Asıl olan açık oylama veya işaretle oylamadır. Başkanlık divanı, encümen üyeliği ve denetim komisyonu üyeliği seçimleri gizli oylama ile yapılır. Meclis kararı ile başka konularda da gizli oylama yapılabilir.

İşaretle oylama; meclis üyesinin elini yukarı kaldırarak veya ayağa kalkarak kabul, çekimser veya ret şeklinde oyunu açıklamasıdır.

İşaretle oylamada oyları tespit etmek başkanlık divanına aittir. Çoğunluk olup olmadığı hususunda tereddüt olursa, bir defa daha oylama yapılır. Tereddüt giderilemediği takdirde ad okunmak suretiyle açık oylama başvurulur.

Açık oylama; üzerinde üyelerin ad ve soyadları yazılı oy pusulalarının sandığa atılması veya varsa elektronik oylama mekanizmasının çalıştırılması ya da üyelerin adlarının okunması üzerine, adı okunan üyenin ayağa kalkarak kabul, çekimser veya ret demesi suretiyle yapılan oylamadır.

Sandık kullanılarak yapılan oylamada, sandık kâtip üyeler tarafından meclis önünde açılır. Oy pusulaları sayılır ve oy çeşitleri tutanağa ayrı ayrı geçirildikten sonra başkanlık divanı tarafından sonuç açıklanır.

İşaretle ve açık oylamalarda eşitlik olması halinde, başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Görüşülen konuların kabul veya reddedilmesi; o konuya ilişkin kanunda nitelikli çoğunluk aranmıyorsa, salt çoğunlukla gerçekleşir.

Mecliste bütçe ve kesin hesap tümüyle reddedilemez. Ancak, değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilebilir.

Reddedilen bir konu meclisin aynı toplantısında yeniden gündeme alınıp görüşülmez.

20- Meclis Toplantıları Halka Açık mıdır? Gizli Toplantı Yapılabilir mi?

Meclis toplantıları açıktır. Meclis başkanının veya üyelerden herhangi birinin gerekçeli önerisi üzerine, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir.

21- Meclis Kararları Nasıl Kesinleşir? Başkan Meclis Kararını Geri Gönderebilir mi?

Meclis kararları belediye başkanının onayı ile kesinleşir. Belediye başkanı hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını gerekçesini de belirtmek suretiyle yeniden görüşülmek için beş gün (büyükşehir belediyesinde yedi gün) içinde meclise iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

22- Mülki İdare Amirinin (İlçede Kaymakam, İlde Vali) Meclis Kararlarını Onay Yetkisi Var mı? Kararları Geri Gönderebilir mi?

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez. Ancak mülki idare amirinin kararları geri gönderme yetkisi yoktur.

Ancak 5393 sayılı Kanun'un 75/c maddesi uyarınca meclis kararıyla vergi muafiyeti tanınmamış vakıflar ve kamu yararı kararı bulunmayan derneklerle gerçekleştirilecek ortak

hizmet projeleri için mülki idare amirinin izninin alınması zorunludur.

Ayrıca mülki idare amirinin de genel hükümler çerçevesinde belediye meclis kararlarına karşı idari yargı yoluna başvurması mümkündür.

23- Meclis Kararları Nasıl Duyurulur?

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur. Burada bir usul öngörülmediği için, ilan tahtasına asma, hoparlörlerle veya yerel basın aracılığıyla duyurmanın yanı sıra, yalnızca belediyenin web sayfasında yayınlanması bile yeterli olabilir.

24- Meclis Üyeleri Belediye Başkan Yardımcısı Olabilir mi? Olursa Maaşı Nasıl Belirlenir?

Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde, norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın belediye başkanı zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir.

Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilir ve taleplerine göre bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilir. Bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dâhil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmez ve belediye meclisinin görev süresini aşamaz.

Sosyal güvenlik prim ve benzeri giderlerden kurum karşılıkları belediye bütçesinden karşılanır.

Bu şekilde görevlendirilen başkan yardımcısının maaşı nüfusu 200.000'i aşan bir belediyede SGK ile ilişkilendirilmesi halinde 9.100 TL, Emekli Sandığı ile ilişkilendirilmesi halinde 9.800 TL net civarındadır.

Başkanın bu şekilde başkan yardımcısı atama mecburiyeti yoktur; üst sınırı aşmamak üzere hiç atamama veya daha az sayıda atama yapması tamamen kendi takdirindedir.

25- Belediye Meclis Üyesi Belediye Şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Görevlendirilebilir mi?

Belediye şirketleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş sermaye şirketleridir ve bu kanuna tabi olarak faaliyet gösterirler. Şirketin kurulması, mevcut bir şirkete katılım, bu şirketten ayrılma, sermaye artışı konuları 5393 sayılı Kanun'un 18. maddesi uyarınca Belediye Meclis kararı ile yapılır. Bunun dışındaki konularda tamamen TTK hükümlerine tabidir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 408. maddesinin 3. fıkrasına göre; "Tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir".

Aynı kanunun 425. maddesine göre; "Pay sahibi, paylarından doğan haklarını kullanmak için, genel kurula kendisi katılabileceği gibi, pay sahibi olan veya olmayan bir kişiyi de temsilci olarak genel kurula yollayabilir".

Yönetim kurulunu düzenleyen 359. maddede ise "Anonim şirketin, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunur" hükmü yer almaktadır.

Öte yandan 5393 sayılı Kanun'un 37. maddesine göre; "Belediye Başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir." Yine aynı kanunun Belediye Başkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 38. maddesinin (a) bendine göre belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak; (c) bendine göre belediyeyi devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek; (e) bendine göre belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek; (p) bendine göre de kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak, Belediye başkanını görev ve yetkileri arasındadır.

Buna göre büyükşehir belediyesi/belediye ve/veya bağlı kuruluşlarının tek pay sahibi olduğu şirketlerde genel kurulu yalnızca belediye tüzel kişiliğini temsil yetkisine haiz olan belediye başkanı oluşturmaktadır. Belediye meclisinin görev ve yetkileri yalnızca kanunda sayılanlardan ibarettir. 5393 sayılı Kanun bunları tadadi olarak saymış olup, bunların dışında meclise kıyas yoluyla görev ve yetki yüklenmesi mümkün değildir.

Bu açıklamanın ışığında; şirketlerin genel kurulu tek pay sahibi olan belediye başkanı veya onun görevlendirileceği tek temsilci tarafından gerçekleştirilecek ve bu genel kurul yönetim kurulu üyelerini, yönetim kurulu da şirketin diğer yöneticilerini atayacaktır.

26- Belediye Meclisinin Görev ve Yetikleri Nelerdir?

Belediye meclisinin görev ve yetkileri esas olarak Belediye Kanunu'nda yer almaktadır. Ancak belediye meclisine yetki ve görev yükleyen başka mevzuat hükümleri de bulunmaktadır.

5393 sayılı Kanunu'nun 18. maddesine göre "Belediye Meclisinin Görev ve Yetikleri" şunlardır:

- » Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.
- » Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

- » Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek. Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır.
- » Borçlanmaya karar vermek.
- » Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- » Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.
- » Şartlı bağışları kabul etmek.
- » Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beş bin YTL'den fazla dava konusu olan belediye uyumsuzluklarını sulh ile tasfiyeye, kabul ve feragat karar vermek.
- » Bütçe içi işletme ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.
- » Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.
- » Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.
- » Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.
- » Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.
- » Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.
- » Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.
- » Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptıрма, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

- » Fahrî hemşehrilik payesi ve beratı vermek.
- » Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.
- » Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.
- » İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek.

Ayrıca aynı Kanun'un 75. maddesindeki ortak proje yapma, 67. maddesindeki gelecek yıllara sari yaygın hizmet alımı yapılması gibi başka konularda da görev ve yetkileri bulunmaktadır; bunlar:

- » Taşıt Alımına İzin Vermek (237 sayılı Taşıt Kanunu)
- » Katılma Payı Alınmasına Karar Vermek (2464 sayılı Kanun)
- » İlan ve Reklâm Vergisini Taksitlendirmek (2464 sayılı Kanun)
- » Yenilenecek Tarihi ve Kültürel Alanları Belirlemek (5366 sayılı Kanun)
- » Arsaların Kullanım Amacını Belirlemek (775 sayılı Kanun)
- » Gayrimenkul Satış Komisyonuna Üye seçmek (6183 sayılı Kanun)
- » Çeltik Mutemet Heyetine Üye Seçmek (3039 sayılı Kanun)
- » Çiftçi Mallarını Koruma Meclisine Üye Seçmek (4081 sayılı Kanun)
- » Kadastro Komisyonu ve Ekibine Bilirkişi Seçmek (3402 sayılı Kanun)
- » Yangın İhtimali Olan Sahaları Belirlemek (7269 sayılı Kanun)
- » Tüketici Sorunları Hakem Heyetine Üye Seçmek (4077 sayılı Kanun)
- » İşyerlerinde Öğle Dinlenmesini Belirlemek (6301 sayılı Kanun)
- » Sosyal Denge Sözleşmesi Yapılmasına Karar Vermek (4688 sayılı Kanun)

27- Belediye Meclisi Belediye Başkanını hangi yollarla denetleyebilir?

Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla kullanır.

Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.

Meclis üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

28- Faaliyet Raporu Nasıl Oylanır ve Kabul Edilmemesi Halinde Ne Olur?

Faaliyet raporu nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Faaliyet raporunun görüşülmesi esnasında meclise 1. başkan vekili yoksa 2. başkan vekili başkanlık eder; Belediye başkanı başkanlık edemez.

Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir.

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştay'a gönderir.

Yetersizlik kararı, Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

Ancak faaliyet raporunun üye tam sayısının dörtte üçünden az bir çoğunlukla reddilmesi halinde, bu süreç işlemez ve rapor kabul edilmiş gibi işlem görür.

29- Meclis Üyeleri Belediye Başkanı Hakkında Gensoru Verebilir mi?

Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez. Görüşmeler sonucunda meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla kabul edilirse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir.

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştay'a gönderir.

Yetersizlik kararı, Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

Ancak gensorunun dörtte üç çoğunluktan daha az çoğunlukla kabulü halinde herhangi bir hukuki sonucu yoktur.

30- Belediye Meclisi Belediye Bütçesini Onaylamazsa Ne Olur?

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Usulü Yönetmeliği'nin 29. Maddesine göre "Meclis bütçeyi bütünüyle reddedemez; aynen veya değiştirerek kabul eder. Meclis bütçeyi bütünüyle reddeder ve yasal süresi içinde bütçe çıkarılamazsa... Üst Yönetici (belediye başkanı) 5393 sayılı Kanun'un 30. maddesine göre değerlendirilmek üzere (yani meclisin feshi için) durumu Bakanlığa bildirir".

31- Belediye Meclisi Hangi Hallerde Belediye Başkanı veya Belediye Başkan Vekili Seçer?

Belediye başkanlığı, ölüm ve istifa hâllerinde kendiliğinden sona erer.

Belediye başkanının;

- » Mazeretsiz ve kesintisiz olarak yirmi günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi,
- » Seçilme yeterliğini kaybetmesi,
- » Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya engellilik durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi,
- » Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması,

Hâllerinden birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.

Böyle bir durumda belediye meclisi şu şekilde belediye başkanı veya belediye başkan vekili seçecektir:

Vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak;

- » Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklanma cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan,
- » Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili, seçer.

Belediye başkanı veya başkan vekili belediye meclis üyeleri arasından ve gizli oyla seçilir. İlk iki oylamada üye tam sayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır. Dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, belediye başkanı veya başkan vekili seçilmiş olur. Oyların eşitliği durumunda kura çekilir.

32- İçişleri Bakanı Belediye Meclis Üyelerini Görevden Alabilir mi?

Belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde 46. maddedeki makamlarca belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirilir. Görevlendirilecek kişinin seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.

Görevden uzaklaştırılan veya tutuklanan belediye meclisi üyesinin istifa etmesi halinde de bu fıkra hükümleri uygulanır.

33- Terör Veya Terör Örgütlerine Yardım ve Yataklık Suçu Dışında İçişleri Bakanı Meclis Üyelerini Görevden Uzaklaştırabilir mi?

Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

34- Belediye Meclisi Hangi Hallerde ve Hangi Makam Tarafından Feshedilir?

Belediye meclisi;

- » Kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğratırsa,
- » Belediyeye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa,

İçişleri Bakanlığının bildiri üzerine Danıştay'ın kararı ile feshedilir.

İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildirim ile birlikte, karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, bu hususu en geç bir ay içinde karara bağlar.

Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar.

Belediyenin işlerini sekteye veya gecikmeye uğratma hallerine örnek belediye bütçesinin süresi içinde karara bağlanmaması ve belediye başkanlığı makamının boşalması halinde on beş gün içinde yeni belediye başkanı veya belediye başkan vekilinin seçilmesi halleri sayılabilir.

35- Belediye Meclisinin İmar Planlarıyla İlgili Görevleri Nelerdir?

Büyükşehir ve İl belediyelerinde il çevre düzeni planı, 1/5000'lik nazım imar planlarını kabul etmek; büyükşehir ilçelerinde 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarını kabul etmek; büyükşehir olmayan yerlerdeki il ve ilçe belediyelerinde 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planlarını kabul etmek belediye meclisinin görevidir.

Ancak ilgili birimlerce hazırlanan imar plan taslakları meclise sunulduğu gün, öncelikle

imar komisyonuna havale edilir. İmar komisyonunun on iş günü içindeki incelemesi sonrası hazırlayacağı rapora göre (toplantıların ayda bir yapılması nedeniyle, bir sonraki ay meclis toplantısında) planlar aynen veya değiştirilerek kabul edilebileceği gibi, gerekçesi belirtilmek suretiyle tamamen de reddedilebilir.

Belediye meclisi tarafından onaylanan imar planları belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve internet sayfasında bir ay süreyle ilan edilir. Bu süre içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca bu itirazlar belediye meclisine gönderilir ve belediye meclisi tarafından on beş gün içinde kesin karara bağlanır.

Belediye meclisi ayrıca uygulama imar planlarının uygulanmasına ilişkin imar programlarını da onaylayarak yürürlüğe koyar.

36-Belediye Meclis Üyelerinin Verdikleri Kararlardan Dolayı Cezai Sorumluluğu Var mıdır?

Belediye meclisi kararları genel düzenleyici işlem niteliğinde olduğu ve bu işlemlere karşı idari yargı yolu açık olduğu için, konusu suç teşkil etmeyen belediye meclis kararlarından dolayı meclis üyelerinin sorumluluğu söz konusu değildir.

Ancak konusu suç teşkil eden bir karar almaları veya Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesindeki görevi kötüye kullanma suçunun oluşmasına neden olacak bir karara katılmaları halinde kişisel sorumlulukları söz konusu olacaktır. Görevi kötüye kullanma suçunun oluşması için Kamu görevlisinin "görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamu zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlaması" gerekmektedir.

Yargı kararlarına bakıldığında özellikle imar plan değişiklikleriyle ilgili kararlardan dolayı meclis üyelerinin cezai sorumluluğuna gidildiği görülmektedir. Örneğin; parsel bazında yapılan plan değişikliği ile kişilere çıkar sağlanması; plan değişikliğine ilişkin iptal kararının süresi içinde uygulanmaması gibi hususlar bu tür sorumluluklara yol açabilmektedir.

37- Belediye Meclis Üyesi Göreviyle İlgili Suç İşlerse, Nasıl Soruşturulur?

Belediye Meclis üyeleri görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlar bakımından kamu görevlisi sayılmaktadır.

Bu nedenle de 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre bir önincelemeye tabi tutulması, bu önincelemeyi yapan müfettiş veya muhakkikin raporu üzerine; Büyükşehir, il ve ilçe belediye meclis üyeleri hakkında İçişleri Bakanı; ilçelerdeki belde belediye meclis üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçedeki belde belediye meclis üyeleri hakkında buldukları ilin valisi tarafından soruşturma izni verilmesi gerekmektedir.

Bu şekilde hakkında İçişleri Bakanı, İl valisi veya ilçe kaymakamı tarafından soruşturma

izni verilen belediye meclisi üyesinin, il valisi veya ilçe kaymakamı tarafından verilmiş soruşturma izinlerine karşı Bölge İdare Mahkemesine, İçişleri Bakanı tarafından soruşturma izni verilmiş belediye meclis üyesinin ise Danıştay'a kararın kendilerine tebliğinden itibaren on gün içinde itiraz etme yetkisi vardır. Bu mahkemelerin itiraz üzerine vereceği karar kesindir.

Elbette belediye meclis üyelerinin görevlerini kötüye kullanmalarından dolayı zarara uğrayan kişilerin tazminat davası açma hakları da bulunmaktadır.

38- Denetim Komisyonu Nedir? Kaç Üyeden Oluşur? Ne kadar Süreyle Görev Yapar?

İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur.

Ocak ayında seçilen komisyonun en çok 45 gün içinde yani Mart ayı sonuna kadar çalışmalarını tamamlayarak raporunu meclis başkanlığına sunması gerekir.

39- Denetim Komisyonu Belediyenin Hangi İş ve İşlemlerini Denetler?

Denetim komisyonunun görev ve yetki sınırı "belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi"dir. Bunun dışındaki alanlarda denetim yapma, bilgi ve belge isteme, rapor düzenleme yetkisi yoktur. Buna göre bütçe gelirlerinin tam ve zamanında tahsil edilip edilmediği, bütçeden yapılan giderlerinin yerinde ve usulüne uygun yapıp yapılmadığı, ihalelerin usulüne uygun olup olmadığı, harcama belgelerinin eksiksiz ve usulüne uygun hazırlanıp hazırlanmadığı, borçlanmalarda mevzuata uygun işlem yapıp yapılmadığı gibi hususlar bu denetimin kapsamını oluşturacaktır.

40- Denetim Komisyonu Nerede ve Nasıl Çalışır? Personel Görevlendirebilir mi?

Komisyon, belediye başkanı tarafından belediye binası içinde belirlenen yerde çalışır ve çalışmalarında kamu personelinden ve gerektiğinde diğer uzman kişilerden yararlanabilir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarından görevlendirilenlere herhangi bir ücret ödenmez. Ancak bunların dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere 5393 sayılı Kanun'un 25. maddesinde belirtilen tutarlarda ücret ödenir.

Komisyon belediye birimleri ve bağlı kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Bu istek gecikmeksizin yerine getirilir. Belediye Başkanı veya diğer personel komisyonun görev alanına giren konularda bilgi ve belge vermemelik edemezler. Ancak

komisyonun yukarıda belirtilen görev alanı dışında kalan alanlara ilişkin olarak istediği bilgi ve belgeler verilmez.

41- Denetim Komisyonu Raporunu Nereye Verir? Suç Tespit Ederse Ne Yapar?

Denetim Komisyonu raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar.

Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

Meclis Başkanlığının makul bir süre içinde suç duyurusunda bulunmaması halinde, Denetim Komisyonu doğrudan Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunabilir. Bu durum suç duyurusunda bulunma görevini yerine getirmeyen meclis başkanının da sorumluluğunu gerektirir.

42- Belediye Meclis Üyeliği Görevi Sona Erdikten Sonra, Devam Eden Bir Sorumluluk Var mıdır?

Meclis üyeleri görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez (taşeronluk dâhil), komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

SON SÖZ

Belediye Meclis üyeliği, yetki ve sorumluluklarını bilen üyeler için onurlu bir demokrasi görevidir. Meclis üyeleri beldelerinin gelişimine, belde halkının refahına ve yaşam düzeyinin yükseltilmesine yaptıkları katkılarla daima hatırlanıp, sayılıp ve sevileceklerdir.

Ancak tüm görevler gibi bu görevin de ciddiye alınması, meclis üyelerinin kendilerine görev, yetki ve sorumluluk yükleyen mevzuatı bilmeleri ve bu mevzuata uygun olarak görevlerini yerine getirmeleri önemlidir.

Günümüzün modern yönetim/yönetişim anlayışı, yerelden merkeze kadar tüm kademelerde katılımcı, demokratik, şeffaf ve hesap verebilir bir anlayıştır. Bu anlayışa uygun olarak yürütülen yerel yönetim faaliyetleri, ülkenin doğrudan kalkınmasına ve gelişimine katkıda bulunmaktadır. Dünyada hizmetlerin vatandaşlara en yakın noktadan verilmesi anlayışını da temsil eden yerel yönetimler aynı zamanda birer demokrasi ve diplomasi okulu işlevi görmektedir.

Tüm belediye meclis üyelerimize çalışmalarında başarılar diliyoruz.